Viitteet:
Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (11.5.2007/556)
VN:n asetus MPK:n ampumakoulutuksesta (22.8.2019)
PLM:n asetus MPK:n maksullisista suoritteista 2022 (25.1.2022)
PLM:n ja MPK:n tulostavoiteasiakirja 2022 (VN/8927/2021-PLM-22)

MPK:n tehostettu toiminta

1. Perusteet

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) tarkoituksena on maanpuolustuksen edistäminen koulutuksen, tiedotuksen ja valistuksen keinoin. MPK tuottaa osaamista Suomen kokonaismaanpuolustukseen järjestämällä sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta sekä turvallisuustaitoja ja -tietoja kansalaisille järjestämällä kokonaisturvallisuuteen liittyvää koulutusta.

Koulutustoiminnan päämääränä on tukea Puolustusvoimien (PV) suorituskykyjen ja yksittäisen reserviläisen toimintakyvyn kehittämistä, yhteiskunnan ja kansalaisten resilienssin vahvistamista sekä kohottaa maanpuolustustahtoa. MPK toteuttaa koulutusta sekä julkisina hallintotehtävinä että yhdistyslain mukaisena toimintana.

Puolustusministeriö ja MPK ovat sopineet tulossopimuksessa 48 000 koulutuspäivän tavoitteesta. MPK:n koulutustapahtumien järjestelyt on yhteensovitettu PV:n hallintoyksiköiden kanssa. MPK pystyy nostamaan hieman tavoitetta sisäisin toimenpitein ja nykyresurssein. Varautumis- ja turvallisuuskoulutukselle ei ole asetettu tavoitteita, koska ne eivät sisälly MPK:n julkisiin hallintotehtäviin eikä niihin ole käytettävissä valtionapua.

Venäjän hyökkäyksen voimistuttua Ukrainassa MPK on käynnistänyt toimenpiteitä koulutustarjonnan lisäämiseksi vastatakseen kansalaisten kasvaneeseen vapaaehtoisen maanpuolustuksen koulutustarpeeseen. MPK:n on mahdollista lisätä koulutustarjontaa, mikäli MPK:n resursseja lisätään. Toiminnan tehostaminen edellyttää lisärahoitusta, PV:n tukea ja tarkennuksia lakiin vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (VAPE-laki). Tehostustoimenpiteillä kyetään vaikuttamaan syksyn 2022 ja vuoden 2023 koulutuksen toteuttamiseen.

Vuonna 2022 voidaan toteuttaa yhteensä noin 100 000 koulutuspäivää, mikäli lisäresursseja on käytettävissä ja lakitarkennuksia pystytään tekemään nopeutetulla aikataululla. MPK:n lakisääteisen tehtävän, tutustumistoiminnan, toteuttamisen osalta on erikseen kartoitettava koulujen osallistumismahdollisuudet. Koulutustoiminnan tehostaminen toteutetaan yhteistyössä PV:n, MPK:n jäsenjärjestöjen ja muiden kokonaisturvallisuuden vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.

2. Kouluttajat

MPK:lla on noin 3 000 sitoutunutta vapaaehtoista kouluttajaa ja toimijaa, joista noin 1 000 on PV:n hyväksymiä reserviläiskouluttajia. Kouluttajien käyttöä ja määrää pyritään laajentamaan muuttuneessa turvallisuustilanteessa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/b480bff4-3240-4b98-b79e-5fdfe3255734
VISMA Sign
www.vismasign.com

Kouluttajien ja toimijoiden määrän lisääminen ja laadun varmistaminen edellyttää yhteistyötä PV:n ja jäsenjärjestöjen kanssa. MPK:n kouluttajien ja toimijoiden osaamista voidaan kasvattaa lisäämällä kouluttajakoulutusta sekä suuntaamalla koulutusta mukaan tuleville uusille henkilöille.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen kouluttajien käytön suunnittelu on yhteensovitettava samaan aikaan kasvavaan PV:n reserviläiskouluttajatarpeeseen. MPK:n keskitettyä kouluttajakoulutusta on mahdollista tehostaa PV:n tuella. PV:n koulutusta tulisi suunnata keskeisten ase- ja johtamisjärjestelmien kouluttamiseen sitoutuneille MPK:n kouluttajille. PV:n on mahdollista samalla lisätä MPK:n kouluttajakoulutuksen saaneiden henkilöiden käyttöä omassa koulutuksessaan.

MPK:n sotilaallisia valmiuksia palvelevan (SOTVA) koulutuksen edelleen lisäämiseksi on mahdollista aktivoida PV:n sodan ajan joukkoihin sijoitettuja johtajia mukaan MPK:n toimintaan. Sodan ajan johtajien mukaan saannilla olisi merkitystä PV:n joukkojen osaamisen lisäämiselle.

Esitetyillä toimenpiteillä vastataan erityisesti MPK:n sotilaallisia valmiuksia palvelevan (SOTVA) koulutuksen lisäämiseen ja laadun varmistamiseen. Välilliset vaikutukset tukevat myös PV:n koulutus- ja harjoitustoimintaa. MPK:n palkattuja koulutuspäälliköitä voidaan käyttää koulutustapahtumien toteuttamisessa. Heidän käyttönsä edellyttää lisäresursointia.

3. Sotilaallisia valmiuksia palveleva (SOTVA) koulutus

SOTVA-koulutuksen osalta PV:n tulisi tarkentaa alueellisesti koulutuksen päämäärät ja sisällöt vallitsevassa tilanteessa. MPK:n koulutuksen tulee tukea PV.n tarpeita, muun muassa kertausharjoitusten tai vapaaehtoisten harjoitusten toteutusta. MPK nykyiset koulutusohjelmat antavat hyvät perusteet koulutusten toteuttamiseksi.

SOTVA-koulutuksen osallistujamäärän lisäämiseksi koulutuksen tulisi olla maksutonta joko määräajaksi tai pysyvästi jo suunniteltujen maksuttomien koulutustapahtumien (28 500 koulutuspäivää) lisäksi. Maksuttomuuden lisääminen edellyttää lisärahoitusta ja Puolustusministeriön maksuasetuksen tarkentamista. Lisärahoituksen avulla MPK voisi korvata osallistujille myös matkakustannukset koulutustapahtumiin joko määräajaksi tai pysyvästi.

Koulutuksen markkinoinnin tehostamisella on mahdollisuus lisätä koulutukseen osallistumista. Markkinoinnin tehostaminen edellyttää lisäresursointia henkilöstöön. Koulutusten markkinointi on yhteensovitettava eri järjestöjen kesken.

5. Ammunnat

MPK järjestää kaikille avointa ampumakoulutusta sekä lakisääteisenä että yhdistyslain mukaisena toimintana. Lisäksi MPK:n eri jäsenjärjestöt toteuttavat ammuntoja omana toimintanaan.

MPK:n ammunnanjohtajien määrä, patruunatilanne sekä käytössä olevien aseiden määrä asettaa rajoituksia ampumakoulutuksen kasvattamiselle. Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (VAPEL luku 4 a:n) ei mahdollista PV:n aseiden lainaamista MPK:n ammuntoihin eikä PV:n ampumatarvikkeiden käyttöä. PV:n aseiden käyttöön saanti vaikuttaisi merkittävästi MPK:n ampumakoulutuksen lisäämiseen. MPK:lla olisi myös tarvetta lisärahoituksella ostaa PV:n

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/b480bff4-3240-4b98-b79e-5fdfe3255734
VISMA Sign
www.vismasign.com

patruunoita koulutuskäyttöön. Patruunoiden hankinnoissa ja varastoinnissa tulee päästä jatkossa yhteistoimintaan PV:n kanssa.

MPK:n ammunnanjohtajien koulutusta tulee lisätä yhteistyössä PV:n hallintoyksiköiden kanssa, jotta ampumatoiminnan painopiste voidaan suunnata valtioneuvoston asetuksen mukaisiin SOTVA-ammuntoihin. Siirtymävaiheen aikana on mahdollista toteuttaa jäsenjärjestöjen ammuntoja niiden lajisääntöjen mukaisesti. Jäsenjärjestöjen ammunnat tulisi jatkossa sisällyttää valtioneuvoston asetukseen. Lisäksi on tarvetta ampumaohjelmiston tarkistamiseen yhteistyössä PV:n kanssa ja painopisteen suuntaaminen muun muassa sovellettuihin ammuntoihin sekä ampujien määrän nostaminen 30 ampujasta 40 ampujaan hyödyntämällä siten PV:n ratakapasiteettiä täysimääräisesti.

Ampumaratojen johtosääntöjä tai ympäristölupapäätöksiä tulisi tarkentaa niin, että ammuntoja voidaan järjestää tehokkaammin purkamalla aikaan tai patruunamääriin liittyviä rajoitteita erityisesti viikonloppujen osalta.

5. Naisille ja ei-reserviläisille suunnattu koulutus

Vallitseva tilanne on lisännyt tuntuvasti naisille ja muille ei-reserviläisille suunnatun koulutuksen kysyntää. Naiset ja ei-reserviläiset voivat osallistua laajasti MPK:n koulutustarjontaan, myös SOTVA-koulutuksen peruskursseille. Suurin osa heille suunnatusta koulutuksesta on osallistujille maksullista, vaikkakin kurssimaksuja tuetaan osin MPK:n saamin säätiövaroin. Tämä varautumis- ja turvallisuuskoulutus (VARTU) ei kuulu MPK:n julkisiin hallintotehtäviin ja se toteutetaan yhdistyslain mukaisesti ilman valtionapua.

Koulutusta tulisi voida tukea valtionavulla ja se luokiteltaisiin määräajaksi tai pysyvästi maksuttomaksi koulutukseksi, niin että tasa-arvoiset mahdollisuudet tukea yhteiskuntaa poikkeusoloissa toteutuisivat. Kokonaismaanpuolustuksellinen varautumis- ja turvallisuuskoulutus/kokonaisturvallisuuskoulutus tulisi lisätä MPK:n lakisääteiseksi hallintotehtäväksi ja siihen myönnettäisiin tarvittavat resurssit.

MPK tavoittaa koulutuksellaan laajasti naisia ja miehiä, jotka eivät ole suorittaneet asepalvelusta tai ovat reservin ulkopuolella. Erityisesti tälle joukolle on mahdollista kohdentaa koulutusta kokonaismaanpuolustuksen eri teemoista. Tärkeinä koulutusaiheina on tunnistettu mm.

- väestönsuojelu
- informaatiovaikuttaminen
- henkinen kriisinsietokyky, resilienssi
- erilaiset tukitehtäviin johtavat koulutukset (kenttämuonitus, kenttälääkintä, viestintä)

Kriisinkestävä yhteiskunta muodostuu pitkälti yksittäisten kansalaisten vahvan kriisinsietokyvyn pohjalta. Tunnetusti tieto ja ymmärrys lisäävät osallistujan ja samalla lähimmäisten toimintamahdollisuuksia ja kriisinsietokykyä.

MPK:n julkisena hallintotehtävänä toteutettava nuorille suunnattu tutustumistoiminta voidaan käynnistää heti, kun kouluilla on valmius osallistua tilaisuuksiin. Tiedotus- ja valistuskoulutusta lisätään järjestämällä valtakunnallisesti ja alueellisesti erilaisia seminaareja ja webinaareja ajankohtaisista aihealueista. Tilaisuuksista ei aiheudu merkittäviä kustannuksia, mutta vaativat henkilöstöresursseja.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/b480bff4-3240-4b98-b79e-5fdfe3255734
VISMA Sign
www.vismasign.com

MPK:n jäsenjärjestöjen ja muiden kokonaisturvallisuuden alalla toimivien järjestöjen (esim. Suomen Pelastusalan Keskusliitto SPEK), koulutusta tulisi yhteensovittaa organisaatioiden kesken turhan päällekkäisyyden välttämiseksi. Organisaatioiden tulisi määrittää keskeisimmät koulutusaiheet vallitsevassa tilanteessa.

6. Resurssit

Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta määrittää, että MPK:lle myönnetään vuosittain valtionavustuksena määräraha julkisten hallintotehtävien hoitamiseen. Vuodelle 2022 valtionavustusta on myönnetty 4,6 M€. Valtionavustuksen osuus MPK:n kokonaiskustannuksista on 86,5 %. Loput kustannukset MPK kattaa osallistumismaksuilla ja säätiöavustuksilla.

Valtionavustusrahoituksen myöntämis- ja muutosprosessi on kankeampi budjettirahoituksen toimintatapamalleihin verrattuna. Etenkin nopeissa rahoitustarvemuutostilanteissa budjettirahoituksen muutokset olisi mahdollista toteuttaa jouhevammin ja mahdollistaa myös myönnettyjen määrärahojen käytön joustavuuden useampana vuotena.

Alla on alustava laskelma koulutusvolyymin nostamisesta noin 50 000 koulutuspäivällä.

-	Henkilökustannukset	280 000 € (5 htv, suoritteita ja ma-tehtäviä)
-	Kouluttajakoulutus	50 000 €
-	Muonitus	1 000 000 €
-	Osallistujien matkat	1 500 000 €
-	Patruunat	1 000 000 €, mikäli ei peritä osallistujalta
-	Muut kustannukset	70 000 €
	Yhteensä	3 900 000 €

Kustannukset ovat noin 3 900 000 – 4 250 000 €, mikäli koulutus muutetaan kokonaisuudessaan maksuttomaksi (350 000 €: SOTVA 150 000 € ja VARTU 200 000 €). Lisärahoitusta on voitava siirtää myös vuodelle 2023.

Esitetyt muutokset edellyttävät puolustusministeriön maksuasetuksen tarkistamista vastaamaan haluttuja toimenpiteitä ja volyymin tehostamista. Mikäli siirrytään kokonaan maksuttomaan ja matkakustannuksen korvaavaan menettelytapaan, niin tämä tulee muodostumaan jatkossa toimintatavaksi, johon on vaikea saada muutosta.

Koulutuksen toteuttamisen kannalta on tärkeää, että MPK:n käytössä on PV:n toimitilat ja harjoitusalueet. Puolustushaaroilla ja hallintoyksiköillä tulisi olla yhteneväiset käytännöt koronarajoitusten purun jälkeen, jotta paikallisilta eroavaisuuksilta toimintatavoissa vältyttäisiin. Samassa yhteydessä on tarkistettava alueellisesti PV:n ja MPK:n koulutus- ja harjoitussuunnitelmat. Koulutuksen tehostaminen voi edellyttää vuokratilojen käyttöä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/b480bff4-3240-4b98-b79e-5fdfe3255734
VISMA Sign
www.vismasign.com

7. Lainsäädäntömuutostarpeet

MPK esittää, että puolustusministeriö muodostaa työryhmän, joka valmistelee nopealla menettelyllä lakimuutosesityksiä suunnitellusta aikataulusta poiketen. Muutostarpeet kohdistuisivat nykyisessä tilanteessa erityisesti VAPE-lain luku 4 a:n ja 22 g §:n rajoituksiin ja Valtioneuvoston asetukseen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ampumakoulutuksesta. Muistiossa on esitetty osa viitteissä mainittujen lakien muutostarpeista.

8. Esityksiä

Esityksiä puolustusministeriölle:

- PLM käynnistää toimenpiteet MPK:n rahoituksen muuttamiseksi budjettiperusteiseksi nykyisen valtionavustuksen sijaan ylivuotisena rahoituksen käyttönä.
- PLM ryhtyy toimenpiteisiin muistiossa esitettyjen resurssien käyttöön saamiseksi. Lisärahoitustarve on noin neljä miljoonaa euroa esitettyjen laskelmien mukaisesti.
- PLM tarkentaa maksuasetusta tehtävien päätösten mukaisesti.
- Kokonaismaanpuolustuksellinen varautumis- ja turvallisuuskoulutus (VARTU) sisällytetään koulutuksena MPK:n julkisiin hallintotehtäviin joko pysyvästi tai määräajaksi, jolloin sen toteuttamiseen on mahdollista käyttää valtionapua ja koulutus voi olla osallistujille myös maksutonta kuten SOTVA-koulutus.
- Mahdollistetaan räjähteiden käyttö MPK:n koulutuksessa PV:n puollon mukaisesti.
- Mahdollistetaan paukkupatruunoiden käyttö MPK:n koulutuksessa, esim KASI-simulaattorit.

Esityksiä Puolustusvoimille:

- PV lainaa MPK:n käyttöön rynnäkkökiväärejä (sarjatuli) MPK:n SOTVA-ammuntojen toteuttamiseksi PV:n ampumaradoilla ja harjoitusalueilla. MPK:n osalta aseiden valvonnasta vastaa MPK:n piiripäällikkö ja aseet varastoidaan PV:n varastoissa.
- PV myy patruunoita MPK:n koulutuskäyttöön sekä toteutetaan yhteishankinnat että varastointi PV:n kanssa.
- Ampumaratojen johtosääntöjen ja ympäristölupien tarkistaminen viikonloppurajoitteiden osalta.
- MPK:n ammunnanjohtajien koulutuksen lisääminen yhteistyössä PV:n hallintoyksiköiden kanssa sekä hyväksytään PV:n 002 oikeudelliset 933 SOTVA-ammunnanjohtajiksi erillismenettelyllä ammunnanjohtajien määrän lisäämiseksi.
- Tarkistetaan MPK:n sitoutunein kouluttajien reserviläiskouluttajaoikeudet ja hyväksytään koulutuksen saaneet henkilöt.
- Tarkennetaan alueellisesti koulutuksen päämäärät ja sisällöt vallitsevassa tilanteessa.
- PV:n sodan ajan joukkoihin sijoitettujen johtajien aktivointi mukaan MPK:n toimintaan.
- Järjestää yhdessä MPK:n kanssa ylimääräisen keskitetyn kouluttajakoulutuksen MAASK:lla.
- Määrittää yhteneväiset käytänteet hallintoyksiköissä tilojen ja alueiden käytössä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/b480bff4-3240-4b98-b79e-5fdfe3255734
VISMA Sign
www.vismasign.com

9. Lopuksi

Muistiossa esitetyt toimenpiteet tulisi pystyä tekemään kuukauden sisällä, jotta toimenpiteillä on vaikutusta kuluvan vuoden aikana. Muistiossa tehtävät asiat on toteutettava kokonaisvaltaisesti, jotta toiminnan suunnittelu ja toteutus olisi yksinkertaista ja markkinoitavissa reserviläisille ja kansalaisille.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/b480bff4-3240-4b98-b79e-5fdfe3255734
VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 6 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

ANTTI JUHANI LEHTISALO
92ceb172-ccfc-45d6-88a4-5e40b870063e - 2022-03-09 15:08:15 UTC +02:00
BankID / MobileID - 617b668e-0823-4750-bc02-67dec5504c6a - FI

Mika Eerik Hannula
15b2bb46-6840-4c43-9b7c-a60c39029f34 - 2022-03-09 15:25:24 UTC +02:00
BankID / MobileID - 251373b4-fbd1-4945-b039-1b59162ff2fe - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/b480bff4-3240-4b98-b79e-5fdfe3255734
VISMA Sign
www.vismasign.com